

พระนคร หยกกระบวน หน้า ประคอง บรมพินิจ
 เจ้าพนักงาน ไต่จตุการ เสด็จ พระ โภษ มณฑล
 ออก เจริญแต่พระองค์ในชั้น ตั้ง บน เสด็จ หิว เจริญ
 พระศัพท ประดิษฐาน บน ชั้น แฉ่น พ้า ๒ ชั้น ประ
 กอบ พระ โภษ ที่ แห่งมา แวดล้อม ด้วย เครื่อง สูง
 ๕ ชั้น ใน ท้อง พระโรง บน คำหนักงับบรมพินิจ
 พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว ทรง วาง พวง
 มาตาที่ พระ ศพ แล้ว พระ บรม วงษานวงษ์
 ข้าราชการ ทั้ง ฝ่าย หน้า ฝ่ายใน แด ข้าราชการ
 ฝ่าย ต่าง ประเทศ ก็ได้ ทรง วาง พวง มาตา แด
 วาง ต่อ ๆ กัน ไป แล้ว พระบาท สมเด็จพระเจ้า
 อยู่หัว ได้ ทรง ทอดผ้าไตร ๓๐ ไตร พระสงฆ์
 สดับ ปกรณ ถวายอนุโมทนา แล้ว พระเจ้าน้อง
 ยาเธอ กรมหลวงวงษานุรักษ์ ได้ ถวาย
 เทศนาศรราชพรตคาถาเป็นส่วนของเจ้าภาพกัณฑ์
 หนึ่งจบแล้ว พระสงฆ์ สดับพระเจ้าราชาคณะ พระ
 ราชาคณะได้สดกศรราชพรตคาถา แดพระอภิธรรม
 สังคณี มาติกา เป็น ๓ จบ แล้ว พระบาท สมเด็จพระ
 เจ้า อยู่หัว เสด็จ กลับ เวลา ย่ำ ค่ำ เศษ
 แล้ว สมเด็จพระเจ้าน้อง ยาเธอ ได้ ทรง ถวาย
 ไตร แด พัด รอง สำหรับงานนี้ เป็น ส่วน ของ
 พระองค์ ท่าน แก่ พระสงฆ์ ที่ ถวาย เทศน์ แด สดับ
 ศรราช พรต คาถา รวม ๒๑ รูปแล้ว ทรง ทอด
 ผ้า ชาว พับ ๒๐ พับ ซึ่ง เป็น ส่วน ของ หลวง

พระราชทาน พระ ครู ถานา นุกรม ปริญญา สดับ
 ปกรณ แล้ว ค่อยไป สดับ เสด็จ พระเจ้าน้องยาเธอ
 จะได้ ทรง นำ เจริญ พระกุศล ตาม เวลา อัน สมควร
 กับ ได้รับพระราชทาน พระสงฆ์ สดับ พระอภิ
 ธรรม กตาง วัน ๆ ละ ๔ จบ กตาง คืน ๆ ละ
 ๔ จบ เครื่อง สำหรับ ประโคม พระศพ สังข์ ๑
 แตร งอน ๒ แตร ฝรั่ง ๒ กตอง ชนะ ๓๐ จำปี ๑
 จำกตอง ๑ มีกำหนด ๓ เดือน

ประวัติ

พระเจ้าวรวงษ์เธอ พระองค์เจ้าศิริวงษ์วัฒนเดช
 นายร้อยตรี กรมทหารบก

นายร้อยตรี พระเจ้าวรวงษ์เธอ พระองค์เจ้า
 ศิริวงษ์วัฒนเดช เป็น พระโอรสที่ ๒ ใน
 สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษี
 สว่างวงศ์ กรมพระภาณุพันธุวงษ์วรเดช กับ
 คุณแม่ นราสินีภุต (บุตร ท่าน เจ้าพระยาสุรวงษ์
 ไวยวัฒน์) ประสูติ ณวังบูรพาภิรมย์ กรุงเทพฯ
 ณวันศุกร์ที่ ๗ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๗
 เวลา บ่าย ๒ โมง

เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๑๗
 แม่ นราสินีภุตได้พาเขาไปเฝ้าทูตของซุ้ตพระบาท
 ใน พระ บรม มหาราชวัง ได้รับ พระราชทาน
 พระนาม โดย พระราชหัตถเลขาว่า "หม่อม

เจ้าศิริวงศ์วัฒนเดช" ชื่อนาม แต่ได้รับพระราชทานเงินขวัญ ใน วัน นั้น ๒๕๐ บาท ภายหลัง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ เลื่อนพระยศ จาก หม่อม เจ้า ขึ้น เป็น พระอรรณวงศ์เธอ พระองค์เจ้า โดย ประกาศ พระบรม ราชโองการ ลง วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ร. ศก ๑๓๒ แต่ ต่อ มา เลื่อน ขึ้น เป็น พระเจ้าวรวงษ์เธอ ทรง ศักดินา ๕๐๐๐ โดย ประกาศ พระบรม ราชโองการ ลง วันที่ ๑๒ เมษายน ร. ศก ๑๓๘

พระองค์ ได้รับ พระราชทานเงิน เบี้ยหวัด หรือ เงิน ประจำ สำหรับ พระเกียรติยศ ตั้งแต่แรก ประสูติ ปี ละ ๕๐ บาท ใน ๒๕ ปี เพิ่ม ขึ้น เป็น ปี ละ ๑๒๐ บาท ครั้น เมื่อ ศก ๑๒๐ เพิ่ม ขึ้น อีก เป็น ปี ละ ๕๐๐ บาท แต่ได้รับ พระราชทาน เหรียญ รัชฎาภิเศก มาดา เมื่อ ศก ๑๓๒ เหรียญ ประพาศ มาดา เมื่อ ศก ๑๓๐ แต่ เหรียญ ทวีธาภิเศก เมื่อ ศก ๑๒๒

เมื่อพระชนม์ ได้ ๑๓ พรรษา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ โสภนัต ใน การ พระราช พิธี สัม พันธ์ ณ พระที่นั่ง อมรินทร์ วิจิตร ฉัย เมื่อ วันที่ ๒๘ มีนาคม ร. ศก ๑๑๘ ได้รับ พระราชทาน เงิน ตรา พระคตังใน สัม โภช ๘๐๐ บาท ส่วน การ ศึกษา วิทยา ของ พระองค์ นั้น เมื่อ ๒๘ ศก ๑๓๕ พระ บิดา ได้ ทรง จัด ให้ ขุนพิศิษฐ

เดชียงกร (ชูป) ในกรม ศึกษาธิการ มาตั้ง ต้น สอน อักษรไทย ที่วัง บูรพาภิรมย์ ครั้น เมื่อ ๒๕ ปี ๑๓๕ พระบิดาเสด็จไปยุโรป พระองค์ เสด็จ เข้า ไป ประทับ อยู่ ใน พระ บรม มหา ราชา วัง ก็ได้ ทรง รับ ความ ศึกษา วิทยา หนังสือไทย ใน สำนัก พระยา อิศรพันธ์ โศภน (ม. ร. ว. หนู) ผู้ เป็น พระ อาจารย์ สัมเด็จ พระเจ้า ลูกเธอ แต่ พระเจ้า ลูกเธอ ซึ่ง ใน เวลานั้น กำลัง ทรง ศึกษา อยู่ ที่ พระที่นั่ง อมรินทร์ วิจิตร ฉัย ด้วย ครั้น พระบิดาเสด็จ กลับ จาก ยุโรป แล้ว พระองค์ เสด็จ กลับ ออก มา ประทับ อยู่ ที่ วัง บูรพาภิรมย์ ขุน วิศิษฐ เดชียงกร ก็ ถวาย พระอักษร ต่อ ไป ตาม เดิม ครั้น ศก ๑๓๗ เปลี่ยน แปลง การ ศึกษา วิทยา หนังสือไทย ใหม่ เพื่อให้ กว้าง ขวาง ขึ้น จึง ให้ ขุน จรัส ชวนะ เพท (ชุ่ม) กรม ศึกษาธิการ เป็น ครู พิเศษ มา สอน เป็น เวลา ครั้น เมื่อ เดือน มีนาคม ร. ศก ๑๓๗ พระองค์ ได้ เข้า สอบ ได้ วิชา ใน สำนาม กรม ศึกษาธิการ ได้ ทรง รับ ประกาศ นิยัตริ ลง วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ร. ศก ๑๓๘ ของ กรม ศึกษาธิการ ชั้น นักเรียน ประถม ชั้น หนึ่ง แล้ว จึง ได้ เริ่ม ต้น ทรง เรียน ภาษา อังกฤษ ใน สำนัก มิสเตอร์ เอ. ซี. คาเตอร์ ม. อ. อาจารย์ ใหญ่ โรงเรียน ราช วิทยาลัย แต่ ภายหลัง มิสเตอร์ คาเตอร์ ได้ จัด ครู พิเศษ ผลัด เปลี่ยน กัน สอน เป็น เวลา ต่อ ไป

ครั้นถึง ค.ศ. ๑๙๓๓ พระบิดาได้ทรงนำพระโอรส
องค์นี้ ไปเข้าเป็นนักเรียน นายร้อย ได้ตั้ง
พระนามใน ทะเบียน ของโรงเรียน นายร้อย ทหาร
บก เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ร. ศก ๑๓๑๘
นั้น แต่โรงเรียนได้ตั้ง กรรมการ สอบ ความรู้
วิชา ตาม หลักสูตร ของ โรงเรียน แล้วตั้ง ว่า พระ
องค์นี้ มีความรู้ วิชาสมควร เข้าศึกษาวิชาใน
ห้อง ชั้น ๕ ของโรงเรียนนั้น ตั้งแต่วันนั้น
พระองค์ก็ได้เข้าอยู่ประจำศึกษา แลรับ
ราชการ ณ โรงเรียน ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา นอก
จากการ ผูก หัด ขวรมตา ของโรงเรียน พระองค์
ได้เข้าฝึก หัดแถวซ้อมกำลังกายแฉียงเบา พร้อม
กับ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ ซึ่งเสด็จไป ทรง
ฝึก หัด ณ โรงเรียน ใน เวลานั้นด้วย " ประการ
หนึ่ง พระบิดาได้ทรงจัดการ กบโรงเรียน ขอ
เวลา เป็น พิเศษ วัน ละ ๒ ชั่วโมง ที่ จะให้
พระองค์ ได้ ตาม ทรง ศึกษา วิชา ภาษา อังกฤษ
ซึ่งกำลังได้ ทรง เสด็จเรียนอยู่ นั้นด้วยเสมอไป เมื่อ
พระองค์ได้ ทรง ศึกษาวิชา ทหารเป็นนักเรียนอยู่
ใน ห้อง ชั้น ๕ ได้ ปีเศษ ใน ปลาย ค.ศ. ๑๙๓๕
พระองค์ ได้ เข้า สอบ ได้ วิชา ใน คราว สอบ ใหญ่
ประจำปี ได้ตาม หลักสูตร ของ โรงเรียนทหาร แต่
ได้ทรงเลื่อน ชั้น เป็นนักเรียน ห้องที่ ๕ ครั้น
เมื่อ ปลาย ค.ศ. ๑๙๓๖ ได้ทรงเริ่ม ต้น เรียน ภาษา

เยอรมัน แต่ แอร์ โอ ฟอยริค ตาม เวลา
พิเศษ เช่น ที่ได้ เคย ทรง เรียน ภาษา อังกฤษ
มาแต่ เดิม นั้น แต่ คง ประทับ ประจำ อยู่ที่
โรงเรียน นายร้อยทหารบก ตลอด มา จนเกือบ ต้น
ศก ๑๒๐

ครั้น เมื่อ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้า
บริพัตร ศุภม พันธ์ กรมขุน นคร สวรรค์ วรรพินิต
จะเสด็จ ออกไป ประเทศ ยุโรป ครั้งที่ สอง พระ
บาท สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว ทรง พระกรุณาโปรด
เกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชา นุญาตให้ พระ
องค์ ออก ไป ยุโรป เพื่อ ได้ ศึกษา วิชา ทหาร บก
ใน ประเทศ เยอรมัน ด้วย สมเด็จพระเจ้า
น้อยยาเธอ ผู้ พระบิดา จึงได้ ทรง พา พระโอรส
ไป สู่ สังฆ สโมสร ใน พระ อุ โบสถ วัด บวร นิเวศ
วิหาร ได้ทรง ปฏิญาณพระองค์ เป็นอุบาสก ใน พระ
พุทธ ศาสนาตาม พระ ราช ประเพณี นิยม พระเจ้า
น้อยยาเธอ กรมหลวง วชิรญาณ วโรดโปรด
ประทาน พระอุปาสก ศักดิ์ เทศนา พระองค์ได้ ทรง
รับ ซึ่ง พระไตร สรณาคมน์ กับ เบญจจะศีล ในวันนั้น
ครั้น ล่วง ได้ สอง เวลา ถึง วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์
ร. ศก ๑๒๐ พระองค์ ได้ ตาม เสด็จ พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ใน เรือ พระที่นั่ง มหา
จักรกรีพร้อมกับพระบิดา เสด็จไปส่งยังเมืองสิง
คโปร์แล้ว ได้เสด็จ ต่อไปกับ ด้วย สมเด็จพระเจ้า
ลูกยาเธอ เจ้าฟ้า กรมขุน นครสวรรค์ วรรพินิต

โดยเรือเมต์เซอร์มัน ชื่อ ฮัมบวร์ก ออกจากเมืองสิงคโปร์ไปประเทศยุโรป เมื่อวันที่ ๒๔ ในเดือนนั้น

เมื่อ พระองค์เสด็จถึงประเทศยุโรปแล้ว ได้ประทับอยู่กับสมเด็จพระเจ้าตุกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนครสวรรค์วรพินิต ในกรุงเบอร์ลิน สมเด็จพระเจ้าตุกยาเธอ พระองค์นั้น ได้ทรงจัดจ้างครูพิเศษมาสอนภาษาเยอรมัน ณที่ประทับ จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ร. ศก ๑๒๓ อีกสองเดือน สมเด็จพระเจ้าตุกยาเธอ พระองค์นั้น จะเสด็จกลับเข้ามากรุงเทพฯ จึงได้ทรงส่งพระองค์ให้เสด็จไปประทับอยู่ในสำนักของอาจารย์ใหญ่แห่งหนึ่ง ณเมือง โกรสส์ลิตซ์เคอร์เฟลเดใกล้กับกรุงเบอร์ลิน ชื่อ โปรเฟสเซอร์ฟอนเคอร์เน ซึ่งเป็นผู้ช่วยการ สอนวิชาของนักเรียน นายร้อยที่ กรมยุทธนาธิการ ส่งออกไปศึกษาวิชา ณยุโรป

ครั้นเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ร. ศก ๑๒๔ พระองค์ได้เข้าทรงสอบวิชาในโรงเรียนนายร้อยมัธยม ชื่อ เฮาปตคาเด็ช เด็น อันส์ตัตต์ ณเมือง โกรสส์ลิตซ์เคอร์เฟลเด ได้ตามหลักสูตรของโรงเรียน แดได้เข้าเป็นนักเรียน นายร้อย อยู่ในโรงเรียนนั้น ในระหว่างที่ พระองค์อยู่ในโรงเรียน นายร้อยเยอรมัน พระองค์ได้รับตำแหน่งเป็น เคไฟเรเคอร์ คือ นายสิบตรี

ในกองโรงเรียนนั้น ด้วย ครั้นถึง ร. ศก ๑๒๖ พระองค์ได้ทรงสอบได้วิชา ได้ตามหลักสูตรของโรงเรียนแล้ว ได้เข้าไปเข้าเป็น พันโท คือ นายทหารสำรอง ราชการ อยู่ใน กรมทหารปืนใหญ่ สนาม ชื่อ เกเนราต เฟลด์ ชอยท์ไมสเตอร์ (สไวยเคมบริน เตินบวร์กเกิเชส) ที่ ๑๘ ณเมือง แฟรงก์ฟวร์ท ซึ่งตั้งอยู่ตามฝั่งน้ำไรเดอร์ ครั้นเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินประพาศยุโรปครั้งที่สองนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสัญญาบัตรให้พระองค์เป็น นายร้อยตรี ในกรมทหารบก เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ร. ศก ๑๒๖ ในงานเฉลิมพระชนม์พรรษาที่ เมือง ฮัมบวร์ก แดได้ทรงแต่งเครื่องยศ นายทหารสังกัด กรมทหารปืนใหญ่ที่ ๑ รักษาพระองค์ ประจำกรุงเทพฯ แต่พระองค์ยังต้องประทับรับราชการ อยู่ใน กรมทหารปืนใหญ่ที่ ๑๘ ของเยอรมัน จนตลอด กาดกำหนดโดยเรียบ ร้อยแล้ว ในเดือน มกราคม ร. ศก ๑๒๖ พระองค์จึงได้เสด็จไปเข้าทรงศึกษาวิชา อยู่ในโรงเรียน วิชาการ สงครามที่เมือง ไนส์เซ็คต่อไป

เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ร. ศก ๑๒๗ พระองค์เริ่ม ประชวร เป็นไข้หวัด ภายหลัง พระโรคกลายเป็น ป็นวิโมเนีย มีพระอาการ จับทรง

พระโศภะใน พระ บัณฑิต ประเทศ เปน ต้น ต้อง
 เด็จไป ประทับ รักษา พระองค์ อยู่ ณ โรง พยาบาล
 ทหารใน เมือง นั้น นายแพทย์ ประจำ โรงพยาบาล
 แด แพทย์ พิเศษ เฉพาะ รักษา โรค ชนิด นั้น ก็ได้
 รักษา พยาบาล โดย เต็ม กำลัง พระอาการ หา
 กลายไม่ ครั้น ถึง วัน อังคาร ที่ ๕ พฤษภาคม
 ร.ศ. ๑๒๗ เวลา ๗ ทุ่ม ๓๐ นาที พระองค์ เจ้า
 ศิริวงษ์วัฒนเดช สิ้น พระชนม์ ที่ โรงพยาบาล ทหาร
 ณ เมือง ใน สี่เซ พระชนม์ พรรษา นับ เรียง ปี ได้
 ๑๘ พรรษา

พระสงฆ์ ไปครองพระอารามหลวง

ด้วยพระอารามหลวง ๓ พระอาราม คือ วัดเครือ
 วัดวรวิหารพระอารามหนึ่ง วัดสุพรรณาราม พระ
 อารามหนึ่ง วัดคฤหบดีอาวาส พระอารามหนึ่ง
 เจ้าอาวาส ซึ่ง ปกครอง พระอาราม นั้น ๆ ทรง พระ
 กรุณาโปรด ให้ ไปครอง พระอาราม อื่น เสีย บ้าง
 ถึง มรณ ภาพ เสีย บ้าง พระ อาราม ๓ พระอาราม
 นี้ จึง หา มี เจ้า อาวาส ปกครอง พระสงฆ์ ตาม เสนอ
 ไม่ พระบาท สัมเด็จ พระเจ้า อยู่หัว ทรง พระ
 กรุณาโปรด พระราชทาน สัญญาบัตร ให้ พระครู
 ปลัด สุวัฒนศักดิ์คุณ วัดโสมนัสวิหาร เปน พระ
 ราชาคณะ ไป อยู่ วัด เครือ วัด วรวิหาร แต่
 วันที่ ๘ กรกฎาคม ร.ศ. ๑๒๗ กับ ทรง กรุณา

โปรดเกล้าให้ พระครู วิมลปัญญา วัด สุพรรณ
 ราม ไป อยู่ วัด เวฬุราชิน ๓ พระครูธรรม
 จริยาภิรมย์ วัด มณฑป ไป อยู่ วัด คฤห
 บดีอาวาส ๑ รวม ๒ รูปนี้ ได้ ไป อยู่ แต่
 วันที่ ๒๓ มิถุนายน ร.ศ. ๑๒๗ แล้ว แต่ เครื่อง
 บริหารใน การ ที่จะ ย้าย พระอาราม ยัง หา ได้
 พระราชทานไม่

วันที่ ๒๓ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗
 ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ เจ้าพนักงาน
 จัดเครื่อง บริหารไปเตรียมพร้อมไว้ ที่ พระที่นั่งอนัน
 ต์เศกุสิต แดโปรดเกล้า ฯ ให้ นิมนต์ พระธรรม
 วโรดม ผู้ นำ ๑ พระธรรมจิติญาณ ซึ่ง ได้
 ไป เปน เจ้า อาวาส วัด เครือ วัด ๑ กับ พระอินตัย
 ๓ รูป ที่ได้ ไป อยู่ กับ พระธรรม จิติญาณด้วย
 พระครู วิมล ปัญญา กับ พระ อินตัย ๒ รูป ซึ่ง ได้
 ไป อยู่ วัด เวฬุราชิน พระครู ธรรม จริยาภิรมย์
 กับ พระ อินตัย ๒ รูป ที่ได้ ไป อยู่ วัด คฤหบดี
 อาวาส

ครั้น เวลา ทุ่มเศษ พระบาท สัมเด็จ พระเจ้า
 อยู่หัว เด็จ ออก ณ พระ ที่นั่ง อนันตเศกุสิต
 พระราชทาน ไตร แดผ้า ดำริบ พร้อม ด้วย เครื่อง
 บริหาร แก่ พระสงฆ์ รวม ๓๐ รูป แล้ว พระราช
 ทาน มุต จตุ บัจจย ราคา ๒ ชั่ง ๑๐ ตำลึง แก่พระ